

Kirsebærblomstring på liv og død

Ika Kaminka

Landskapsarkitektenes fagdag

April 2024



To ord du må lære deg:

- Sakura
- Hanami



桜



Sakura



Hanami 花見

Blomsterskue
Blomstringsfest



Hishikawa Moronobu





I mars-april: Japan
går av skiftet

Værmeldinga kjem med daglege
blomstringsfrontvarsel



Vekebladforsider mars-april 2024

Vekeblada fortel kvar sakuraen er best.



Det vert avertert med hanami-cruise på elvane i Tokyo



Ein har sakura
på kroppen ...





... og sakura i
kroppen





Restauranter reklamerer
med hanami-menyar

Og gater og torg vert
dekorerte med sakura
av plastikk



Kort sagt: Sakura er

*det ultimate
nasjonalsymbolet*



I Japan er ein stolt av alle dei tjuefire årstidene!





Samstundes fascinasjon for natur som *ikkje* endrar seg etter årstidene (eller berre minimalt ...)

- Mose
- Stein og grus/sand
- Eviggrøne planter - furu, asalea, buksbom o.likn.



Tokai-an, Myoshinji, Kyoto



Shisendo, Kyoto



Japansk estetikk, sånn elles



- Wabi-sabi - rustikt, vêrbite ...
- Det asymmetriske
- Det enkle
- Det ufullkomne



«Ting som tapar seg når dei vert avbilda:



– Silkenellik. Tvillingiris. **Kirsebærblomster.**

Andlet – når forteljinga seier at nokon tek seg strålande ut.»

Sei Shonagon, Hodeputenotater, ca. år 1000 (kjem på norsk i 2026)





Så kvifor denne dyrkinga av nett sakura?

Fordi dei fell ...





Willem Claesz, 1634



Balthasar van der Ast, 1632



Jan van Kessel d.e., 1665-70

**Vanitas –
memento mori –
husk, du skal dø!**

- Hovudskalle
- Halvt nedbrent stearinlys, timeglas, ur
- Råtne frukt

- Velta glas
- Luksusgjenstandar – symbol på forfengelegheit

Mono no aware

物の哀れ

- Noko som gir ein sterk emosjonell respons
- Den ibuande melankolien i alle ting
- Lengt, nostalgi
- Nærvære
- Mindfulness?

Adelsmenn beundrar sakura, Genji monogatari bilett, Tokugawa-perioden



無常 – mujō: alt er flyktig og omskifteleg

På denne tiden ble vi hjemsøkt av enda et fryktelig jordskjelv,
og aldri har verden sett dets like.
Fjellene brøt sammen, elvene ble begravd,
havet fosset inn over landet, landet sank,
jorden ble flerret opp, vannet sprutet,
fjellet smuldret og raste ned i dalen,
bølgene kastet båtene omkull på vannet,
hestene på veien fant ikke fotfeste noe sted,
i hele hovedstaden og dens omegn kom intet sted, ingen bygning, uskadd fra det.



Hus ble smadret eller veltet overende.
Støv og aske steg som røyk.
Det brakte som av torden fra
bakkens buktninger og fra husene som segnet om.
De som var inne ble knust på stedet.
De som løp ut, ble slukt av revnene i bakken [...]

«Det mest dyrebare i livet er uvissa. Me lever ikkje evig i denne verda; kvifor vente på at styggleiken skal ta over. Jo lengre mennesket lever, desto meir skam samlar det seg opp.

Kenko, *Tsurezuregusa*, ca. 1330



世常

Ah!





Ah.



når eg døyr
kva er att etter meg?
morellblomene om våren
smågauken om sommaren, og
haustfargane

Ryokan





berusa av sakura
ei kvinne i mannsklede
og med sverd

Basho



tørst – sanseløs av sake
ligger under morellblomstringen
– fabelaktige drømmer

Ryokan, omsett av Finn Valgermo

Mitt ønskje til landskapsarkitektane:

Gje oss tre me kan liggja sanselause under
- anten me er rusa på sakura eller sake -
og sukka:

Ah! Eg er her! Eg lever! Det vil ikkje vare, men nett
no er eg her, no opplever eg dette! Åh!

Altså grupper av kirsebærtre, i parken, ikkje
berre langs vegen! Please!

